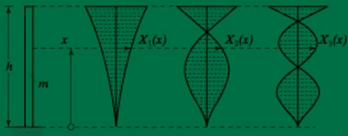

ΚΥΡΙΑΚΟΥ Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

ΤΟΜΟΣ II. ΣΥΝΕΧΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΖΗΤΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΣΥΝΕΧΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΑΠΛΗ ΔΟΚΟΣ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

σελ.

5.1. Γενικά	1
5.2. Οί στοιχειώδεις παραμορφώσεις της δοκού	2
5.3. Οί στατικές διαφορικές εξισώσεις της δοκού	7

Β. ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ ΤΑΛΑΝΤΩΣΕΩΣ

5.4. Οί εξισώσεις άξονικής και στρεπτικής ταλαντώσεως	10
5.5. Οί εξισώσεις καμπτικής ταλαντώσεως	13
5.6. Οί εξισώσεις ταλαντώσεως με σύνθετες έπιρροές	19
5.7. Οί εξισώσεις ταλαντώσεως με απόσβεση	23
5.8. Έπιρροή τών στατικών φορτίων και της κινήσεως τών στηριγμάτων	24
Παραδείγματα 5.Β	26

Γ. ΤΑΛΑΝΤΩΣΗ

5.9. Τό πρόβλημα ιδιοτιμής	31
5.10. Έ άξονική ταλάντωση	39
5.11. Έ καμπτική ταλάντωση	53
5.12. Έ καμπτική ταλάντωση με σύνθετες έπιρροές	77
5.13. Έ καμπτική ταλάντωση από κινητά φορτία	86
5.14. Τό θεώρημα άμοιβαιότητας και οί συναρτήσεις έπιρροής της άπλης δοκού ..	92
5.15. Έ διάδοση άξονικών κυμάτων	102
Παραδείγματα 5.Γ	113

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΟΚΩΝ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

6.1. Γενικά	144
6.2. Τό πρόβλημα ιδιοτιμής και ή ταλάντωση τοῦ συστήματος	145
6.3. Τό πρόβλημα ιδιοτιμής και ή άρμονική ταλάντωση	151

Β. ΑΚΡΙΒΕΙΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

6.4. Έ μέθοδος δυνάμεων	153
6.5. Έ μέθοδος μετακινήσεων	162
Παραδείγματα 6.Β	173

Γ. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

6.6.	Γενικά	185
6.7.	Τό πηλίκιο του Rayleigh	186
6.8.	Ή μέθοδος Rayleigh - Ritz	195
6.9.	Ή μέθοδος Galerkin	198
	Παραδείγματα 6.Γ	201

Δ. Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΕΠΕΡΑΣΜΕΝΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

6.10.	Γενικά	207
6.11.	Τά πεπερασμένα στοιχεία της δοκού	209
6.12.	Τό σύστημα δοκών	227
6.13.	Τό ιδιοπρόβλημα του συστήματος	234
6.14.	Ή απόκριση του συστήματος	242
	Παραδείγματα 6.Δ	244

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	257
--------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ

A.1.	Βασικές έννοιες	259
A.2.	Ή ακραίες τιμές συναρτησιακών	270
	Παραδείγματα	273
A.3.	Ή ακραίες τιμές συναρτησιακών με περιορισμούς	281
A.4.	Άμεσες μέθοδοι λογισμού των μεταβολών	284
	Βιβλιογραφία	288

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ LAPLACE ΚΑΙ FOURIER

B.1.	Γενικά	289
------	--------	-----

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ LAPLACE

B.2.	Όρισμοί - Θεωρήματα	289
B.3.	Συναρτήσεις των Heaviside και Dirac	296
B.4.	Επίλυση γραμμικών διαφορικών εξισώσεων με σταθερούς συντελεστές	301

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ FOURIER

B.5.	Σειρά και ολοκλήρωμα Fourier	305
B.6.	Μετασχηματισμός του Fourier	307
	Βιβλιογραφία	308

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Ο δεύτερος τόμος αποτελείται από τὰ κεφάλαια 5, 6 καί από τὰ παραρτήματα Α καί Β. Κάθε κεφάλαιο υποδιαιρείται στά υποκεφάλαια Α, Β, Γ,... Ή ἀρίθμηση τῶν παραγράφων, τῶν ἐξισώσεων καί τῶν σχημάτων κάθε κεφαλαίου εἶναι αὐτοτελής· τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τὰ παραδείγματα σέ κάθε υποκεφάλαιο. Ή παραπομπή σέ μιά ἐξίσωση ἢ σέ ἕνα σχῆμα αὐτοῦ τοῦ τόμου (ἢ καί τοῦ πρώτου τόμου) γίνεται μέ τήν ἀναφορά τοῦ ἀριθμοῦ τους, π.χ. ἐξ. (82) ἢ σχ. 18, ἐκτός ἂν ἀνήκουν σέ ἄλλο κεφάλαιο, ὅποτε προτάσσεται ὁ ἀριθμός τοῦ κεφαλαίου, π.χ. ἐξ. (5.82) ἢ σχ. 5.18. Εἰδικά γιά τὰ παραδείγματα, μετά τὸν ἀριθμό τους, ἀκολουθεῖ μέσα σέ παρένθεση ὁ ἀριθμός τοῦ κεφαλαίου καί τό γράμμα τοῦ υποκεφαλαίου στά ὁποῖα ἀνήκουν, π.χ. Παράδειγμα 3.(5Γ).

Οἱ παραπομπές στά Παραρτήματα Α καί Β γίνονται μέ πρόταξη τοῦ Α ἢ τοῦ Β, π.χ. ἐξ. (Α.8) ἢ §Α.3 κλπ.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΣΥΝΕΧΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΑΠΛΗ ΔΟΚΟΣ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

5.1 Γενικά

Στά δύο προηγούμενα κεφάλαια ή μελέτη της ταλαντώσεως των διαφόρων συστημάτων έγινε *προσεγγιστικά*, με κατάλληλη αναγωγή τους από άπειροβάθμια σε πολυβάθμια ή και μονοβάθμια. Με τόν τρόπο αυτό καταλήξαμε σε σύστημα *κοινών διαφορικών εξισώσεων* της κινήσεως, τό όποιο στή συνέχεια λύσαμε μέ τή γενική μέθοδο της έπαλληλίας των κύριων τρόπων ταλαντώσεως. Άν ή γεωμετρία καί ή δομή τοῦ συστήματος εἶναι εὐνοϊκή, ή λύση αὐτή μπορεῖ νά εἶναι πρακτικά ἱκανοποιητική· διαφορετικά ὅμως, στή γενική περίπτωση τυχόντος συστήματος, μπορεῖ νά εἶναι ἄρκετά ἀνακριβής καί τελικά ἀπαράδεκτη.

Στό κεφάλαιο αὐτό θά ἀναπτυχθεῖ ὁ ἀκριβής ὑπολογισμός της ταλαντώσεως της ἀπλῆς δοκοῦ μέ *συνεχή κατανομή* ἑλαστικῶν καί ἀδρανειακῶν χαρακτηριστικῶν. Στήν περίπτωση αὐτή, ὅπως ἀναφέρθηκε ἤδη στήν παράγρ. 1.3, θά ἔχουμε ἀναγκαστικά φυσική «σύζευξη» των ἰδιοτήτων *ἀδράνεια καί ἐλαστικότητα*· λογιστικό ἐπακόλουθο της φυσικῆς αὐτῆς πραγματικότητας θά εἶναι ή μαθηματική ἔκφραση των ἀντίστοιχων μαζικῶν καί ἑλαστικῶν δυνάμεων μέ τήν βοήθεια μερικῶν παραγῶγων συναρτήσεων, ὡς πρὸς τίς μεταβλητές χώρου καί χρόνου. Ἔτσι ή κίνηση

θά περιγράφεται τώρα ἀπὸ διαφορικές ἐξισώσεις μέ μερικές παραγώγους, ἀντί τῶν κοινῶν διαφορικῶν ἐξισώσεων τῶν διακριτῶν συστημάτων.

Ἡ κατάστροφηση τῶν ἐξισώσεων κινήσεως τῶν συνεχῶν συστημάτων γίνεται μέ ἀφετηρία τὸ ἀπειροστό στοιχεῖο τους, ὅπως ἀκριβῶς στὰ διακριτὰ συστήματα γίνεται μέ ἀφετηρία τίς πεπερασμένες σέ ἀριθμό μοναχικές μάζες τους. Κάθε ἀπειροστό στοιχεῖο μπορεῖ νά ἔχει πολλές, ἀνεξάρτητες, δυνατότητες παραμορφώσεως· ἐπομένως ὁλόκληρο τὸ σύστημα, μέ τὰ ἀπειροπληθῆ στοιχεῖα, θά διαθέτει συνολικά *πολλαπλή ἀπειρία* ἐλευθεριῶν κινήσεως. Γιά τὸ λόγο αὐτὸ τὰ ὑπόψη συστήματα λέγονται καὶ *ἀπειροβάθμια*.

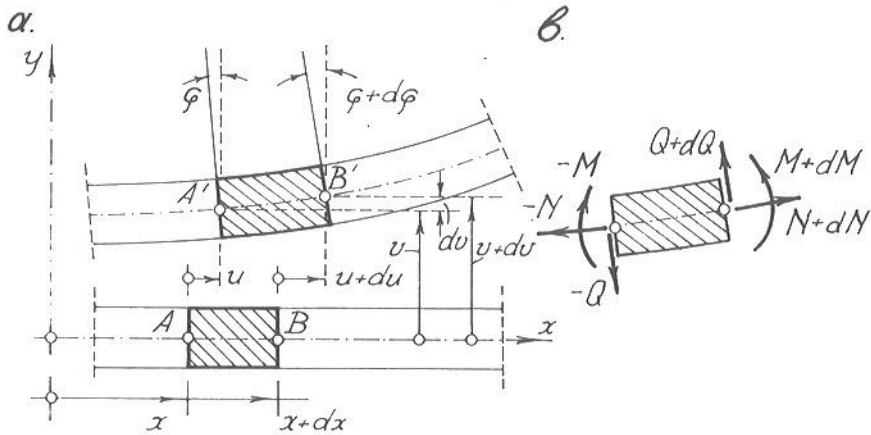
Στὸ ἐπόμενο κεφάλαιο θά ἀσχοληθοῦμε μέ τούς κλασικούς γραμμικούς φορεῖς, γιά τούς ὁποίους ἄλλωστε εἶναι πρακτικά δυνατὴ ἡ ὁλοκλήρωση τῶν σχετικῶν ἐξισώσεων καὶ ἡ λήψη ἀριθμητικῶν ἀποτελεσμάτων. Ἡ ὁλοκλήρωση αὐτὴ γίνεται καὶ πάλι μέ τὴ μέθοδο τῆς ἐπαλληλίας τῶν κύριων τρόπων ταλαντώσεως, μέ κατάλληλη γενίκευση τῶν βασικῶν τῆς ἐννοιῶν. Στὴ γενικὴ ὁμως περίπτωση τυχόντος συστήματος (φορεῖς στὸ χῶρο, πλάκες, κελύφη) ἡ παραπάνω ὁλοκλήρωση εἶναι πρακτικά ἀδύνατη. Γιά τούς φορεῖς αὐτοὺς ἐφαρμόζεται κατὰ κανόνα ἡ *Μέθοδος τοῦ Πεπερασμένου Στοιχείου*, τῆς ὁποίας τὰ βασικά στοιχεῖα γιά γραμμικά συστήματα θά ἐκθέσουμε στὸ ἐπόμενο κεφάλαιο.

5.2 Οἱ στοιχειώδεις παραμορφώσεις τῆς δοκοῦ

Γιά τὴν παραπέρα ἀνάπτυξη τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ θά εἶναι πολὺ χρήσιμη μία σύντομη ὑπενθύμιση τῶν στοιχειωδῶν παραμορφώσεων τῆς *εὐθύγραμμης*¹⁾ πρισματικῆς δοκοῦ. Γιά τὴ δοκὸ αὐτὴ οἱ μετακινήσεις θεωροῦνται *ἀπειροστές, γραμμικά ἐλαστικές* καὶ ἰσχύει ἡ γνωστὴ ὑπόθεση τοῦ *BERNOULLI* περί *ἐπιπεδότητος* τῶν διατομῶν κατὰ τὴν κάμψη. Ἡ τελευταία γίνεται μέσα σέ κύριο ἐπίπεδο ἀδράνειας τῆς δοκοῦ καὶ τὰ μεγέθη μετακινήσεως (u , v , φ) καὶ ἐντάσεώς της (M , N , Q) προσημαίνονται κατὰ τὸ *ἀπόλυτο* σύστημα· αὐτὸ ἔχει τούς ἄξονες (x , y) μέσα στὸ κύριο ἐπίπεδο ἀδράνειας, μέ τὸν ἄξονα x νά ταυτίζεται μέ τὸν ἄξονα τῆς δοκοῦ, ἐνῶ ὁ τρίτος ἄξονας ἔχει τὴ διεύθυνση τοῦ ἄλλου κύριου

1) Καὶ ἡ καμπυλόγραμμη δοκὸς ἀνάγεται σέ πολυγωνικὴ μέ εὐθύγραμμες πλευρές πολὺ μικροῦ μήκους· αὐτὸ συνεπάγεται διόγκωση τῶν ὑπολογισμῶν, πράγμα ὁμως χωρὶς ἰδιαίτερη σημασία γιά τὸν αὐτόματο ὑπολογισμό μέ ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ.

ἄξονα ἀδράνειας τῆς διατομῆς (σχ. 1). Οἱ ἐπίπεδες διατομές A καὶ B τοῦ τυχόντος ἀπειροστοῦ στοιχείου τῆς δοκοῦ, μετὰ τὴν παραμόρφωσίν της, παίρνουν τὶς θέσεις A' καὶ B' μετακινούμενες σάν στερεά, σύμφωνα μὲ τὴν βασικὴ ὑπόθεση τοῦ *BERNOULLI*: ἔτσι ἡ διατομὴ A ἐμφανίζει τὴν ὀριζόντια μετάθεσιν u τὴν κατακόρυφον v καὶ τὴν στροφή φ .

Σχ. 1. Μετακίνηση καὶ ἔνταση τοῦ ἀπειροστοῦ στοιχείου.

τέτοια μάλιστα ὥστε ἡ διατομὴ A' νά εἶναι *κάθετη* στὸν παραμορφωμένο ἄξονα τῆς δοκοῦ. Στὴ γειτονικὴ διατομὴ B τὰ προηγούμενα μεγέθη μετακινήσεως θά εἶναι αὐξημένα κατὰ τὶς διαφορικὲς ποσότητες du , dv καὶ $d\varphi$: ἀπὸ αὐτές οἱ du καὶ dv εἶναι *ἀνεξάρτητες* μεταξύ τους, ἐνῶ γιὰ τὴ γωνία κλίσεως φ ἰσχύει ἡ σχέση

$$\varphi(x) = v'(x) \quad (1)$$

γιατί εἶναι ἀπειροστή σέ μέγεθος ($\operatorname{tg} \varphi \cong \varphi$) καὶ ἡ ἐλαστικὴ γραμμὴ τῆς δοκοῦ ἀποτελεῖ συνεχὴ καμπύλη.

Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν *ἀνεξάρτητων* μεταξύ τους στοιχειωδῶν παραμορφώσεων du καὶ $d\varphi$ μπορεῖ νά γίνῃ ξεχωριστά θάσει τῆς ἀρχῆς τῆς *ἐπαλληλίας* (ἀπειροστές μετακινήσεις). Ἐτσι στὸ σχ. 2α τὸ ἀπειροστό στοιχεῖο φορτίζεται μόνο μὲ τὴν ὀρθή δύναμιν N καὶ σύμφωνα μὲ τὸ νόμο τοῦ *Hooke* θά ἔχει τὴ μήκυνσιν

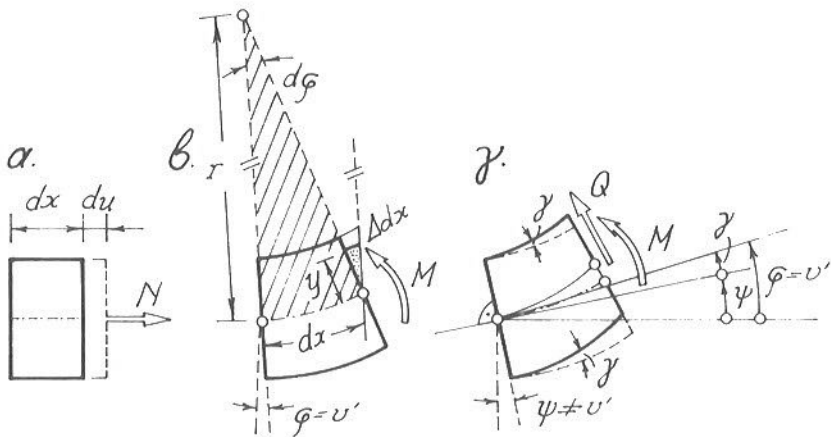
$$du = \frac{N}{EF} dx \quad (2a)$$

$$\eta \quad \varepsilon = u' = \frac{N}{EF}, \quad (2\beta)$$

ὅπου ε ἡ ἐπιμήκυνση στή θεωρούμενη θέση καί EF ἡ ἀτένεια τῆς δοκοῦ.

Στό σχ. 2β τό καμπυλωμένο ἀπειροστό στοιχείο φορτίζεται μόνο μέ ροπές κάμψεως. Ἡ ἵνα μέ τεταγμένη y καί ἀρχικό μήκος dx θά ὑποστεί τή θράχυνση Δdx καί τήν ἐπιθράχυνση

$$\varepsilon(y) = \frac{\Delta dx}{dx}.$$

Σχ. 2. Παραμορφώσεις τοῦ ἀπειροστοῦ στοιχείου.

Αὐτή ἀπό τήν ὁμοιότητα τῶν γραμμοσκιασμένων τριγώνων παίρνει τήν ἔκφραση

$$\varepsilon(y) = \frac{y}{r},$$

ὅπου r ἡ ἀκτίνα καμπυλότητος στή θεωρούμενη θέση. Ἀλλά κατά τόν νόμο τοῦ Hooke

$$\varepsilon(y) = \frac{\sigma(y)}{E}$$

καί ἄρα

$$\frac{y}{r} = \frac{1}{E} \sigma(y) = \frac{M}{EJ} y$$

ἢ

$$\frac{1}{r} = \frac{M}{EJ},$$

γιατί κατά τά γνωστά ἀπό τήν Ἀντοχή τῶν Ὑλικῶν θά ἔχουμε

$$\sigma(y) = \frac{M}{J} y,$$

ὅπου J ἡ ροπή ἀδράνειας τῆς διατομῆς. Γιά ἀπειροστές ὁμως μετακινήσεις ἡ ἀκτίνα καμπυλότητος γράφεται¹⁾

$$\frac{1}{r} = \frac{\pm v''}{\sqrt{(1+v'^2)^3}} \cong \pm v''$$

ὅποτε καταλήγουμε εὐκόλα στή σχέση

$$v'' = \frac{M}{EJ} \quad (3\alpha)$$

ἢ

$$d\varphi = \frac{M}{EJ} dx \quad (3\beta)$$

ὅπου EJ ἡ ἀκαμψία τῆς δοκού.

Ἀπομένει ὁ ὑπολογισμός τῆς παραμορφώσεως ἀπό τό τρίτο φορτίο διατομῆς, τήν τέμνουσα δύναμη Q . Ἡ δύναμη αὕτη προκαλεῖ τή γωνία ὀλισθήσεως γ τῆς διατομῆς B ὡς πρός τή διατομή A καί τήν πρόσθετη κατακόρυφη μετάθεση

$$dv_q = \gamma dx.$$

Σύμφωνα μέ τό νόμο τοῦ *Hooke* θά ἔχουμε

$$\gamma = \frac{\tau}{G} = \frac{Q}{GF},$$

1. Τό πρόσημο (-) ἰσχύει ὅταν ἡ ἐλαστική γραμμὴ στρέφει τά κοῖλα τῆς πρός τήν πλευρά τοῦ ἄξονα τῶν τετμημένων τῆς δοκού.

ὅπου G τὸ μέτρο ὀλισθήσεως τοῦ ὕλικου ($G = \frac{E}{2(1+\nu)}$, ν = λόγος τοῦ *Poisson*) καὶ $F' = kF$ ἡ ἐπιφάνεια ὀλισθήσεως τῆς διατομῆς ($k=5/6$ γιὰ ὀρθογωνική διατομή, $k=0,9$ γιὰ κυκλική διατομή). Ἐπομένως προκύπτει τελικὰ

$$dv_q = \frac{Q}{GF'} dx \quad (4a)$$

ἢ

$$v_q' = \frac{Q}{GF'} \quad (4\beta)$$

Ὅπως φαίνεται σὸ σχ. 2γ, ἡ γωνία ὀλισθήσεως γ δέν ἐπηρεάζει τὴ γωνία στροφῆς τῶν διατομῶν, αὐξάνει ὁμως τὶς βυθίσεις ἀπὸ τὴν τιμὴ v_m , τὴν ὀφειλόμενη μόνον στὴ ροπή κάμψεως, στὴν τιμὴ

$$v = v_m + v_q \quad (5a)$$

καὶ τὴ γωνία κλίσεως τῆς ἐλαστικῆς γραμμῆς στὴ συνολικὴ τιμὴ

$$\varphi = v' = \psi + \gamma, \quad (5\beta)$$

ὅπου μέ τὸ $\psi = v_m'$ συμβολίζουμε τώρα τὴ γωνία στροφῆς τῶν διατομῶν λόγω τῆς ροπῆς κάμψεως M . αὐτὴ ὑπολογίζεται ὅπως προηγουμένως ἀπὸ τὴν ἐξ. (3β), δηλ.

$$d\psi = \frac{M}{EJ} dx. \quad (5\gamma)$$

Συμπερασματικά παρατηροῦμε, ὅτι τὸ ἀπειροστό στοιχεῖο τῆς δοκοῦ ἐμφανίζει *τρεῖς ἀνεξάρτητες παραμορφώσεις*, τὶς du , $d\psi$ καὶ dv_q , ὀφειλόμενος στὰ τρία φορτία διατομῆς τοῦ N , M καὶ Q ἀντίστοιχα. Ἐπομένως ἡ δοκός θά διαθέτει συνολικά ∞^3 ἐλευθερίες κινήσεως.

Ἐάν ἡ δοκός φορτίζεται καὶ μέ τὴ ροπή στρέψεως C , τότε οἱ διατομές τοῦ ἀπειροστοῦ στοιχείου θά ἐμφανίζουν καὶ ἀμοιβαία στροφή $d\theta$ σὸ ἐπίπεδό τους. Μέ τὴν προϋπόθεση στρέψεως μέ *ἐλεύθερη κύρτωση* τῶν διατομῶν (στρέψη *Saint-Venant*) θά ἔχουμε κατὰ τὰ γνωστά ἀπὸ τὴν Ἀντοχή τῶν Ὑλικῶν

$$d\theta = \frac{C}{G J_d} dx \quad (6a)$$

ή

$$\theta' = \frac{C}{G J_d}, \quad (6\beta)$$

όπου $G J_d$ ή *άστρεψία* της διατομής και J_d γεωμετρικό μέγεθος εξαρτώμενο από τή μορφή της.

5.3 Οί στατικές διαφορικές εξισώσεις της δοκού

Μέ τή βοήθεια τών τύπων ύπολογισμού τών παραμορφώσεων τής δοκού μπορούμε, αντίστροφα, νά εκφράσουμε καί τά φορτία διατομής συναρτήσει τών παραμορφώσεων· έτσι προκύπτουν οί λεγόμενες *έλαστικές συνθήκες*, οί όποιες βάσει τών έξ. (2), (3), (4), (5) καί (6) θά είναι

$$N = E F u', \quad (7\alpha)$$

$$M = EJ\varphi' \text{ ή } EJ \psi' \quad (7\beta)$$

$$Q = kGF\gamma = k GF (\varphi - \psi), \quad (7\gamma)$$

$$C = G J_d \theta'. \quad (7\delta)$$

Στή δεύτερη εξίσωση χρησιμοποιείται ή γωνία ψ ή ή φ ανάλογα μέ τή θεώρηση ή όχι καί τών παραμορφώσεων τής τέμνουσας δυνάμεως Q .

Στό σχ. 3 φαίνονται οί λεγόμενες *στατικές συνθήκες* του άπειροστού στοιχείου· αυτές εκφράζουν τή στατική ίσορροπία μεταξύ τών φορτίων διατομής N , Q , M , C καί τής *έξωτερικής φορτίσεως* $\bar{p}(x)$, $p(x)$, $\mu(x)$, ή όποία κατά μήκος του άπειροστού στοιχείου έχει τή *σταθερή* τιμή τής άρχής του. Έτσι από τή συνθήκη ίσορροπίας κατά τόν άξονα του άπειροστού στοιχείου έχουμε (σχ. 3α, γ)

$$N'(x) + \bar{p}(x) = 0, \quad (8\alpha)$$

$$C'(x) + \mu(x) = 0. \quad (8\beta)$$

καί από τή συνθήκη ίσορροπίας κατά τούς δύο άλλους άξονες (Σχ. 3β)

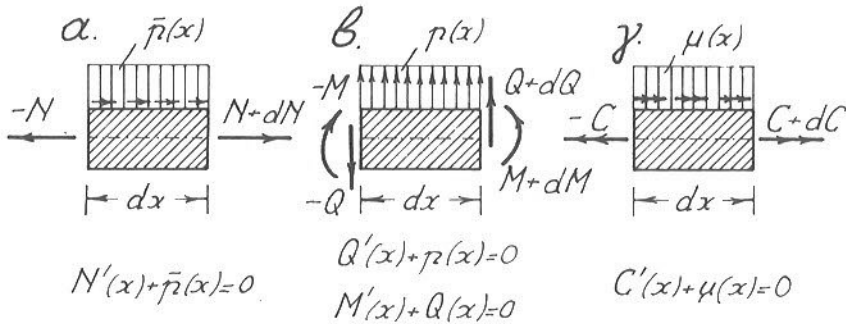
$$Q'(x) + p(x) = 0, \quad (9\alpha)$$

$$M'(x) + Q(x) = 0. \quad (9\beta)$$

Οἱ διαφορικές ἐξισώσεις στατικής ἰσορροπίας τῆς δοκοῦ προκύπτουν μέ ἀντικατάσταση τῶν ἐλαστικῶν συνθηκῶν στίς στατικές συνθήκες. Ἔτσι ἀπό τίς ἐξ. (7α), (7δ) καί (8α), (8β) ἔχουμε ἀντίστοιχα

$$EFu''(x) + \bar{p}(x) = 0, \quad (10\alpha)$$

$$GJ_d \theta''(x) + \mu(x) = 0, \quad (10\beta)$$

Σχ. 3. Οἱ στατικές συνθήκες τοῦ ἀπειροστοῦ στοιχείου.

θεωρώντας σταθερά τὰ γεωμετρικά μεγέθη τῆς διατομῆς κατὰ μήκος τῆς δοκοῦ¹⁾.

Ὅμοιως, στήν περίπτωση ἀγνοήσεως τῶν παραμορφώσεων τῆς Q ἀπό τήν ἐξ. (7β) καί τήν ἐξ. (9β) ἔχουμε

$$EJ\phi'' + Q = 0$$

ἢ

$$EJv''' + Q = 0,$$

γιατί $\phi' = v''$. Παραγωγίζοντας τή δεύτερη ἐξίσωση καί λαμβάνοντας ὑπόψη τήν ἐξ. (9α), καταλήγουμε στή διαφορική ἐξίσωση τῆς καμπτόμενης δοκοῦ

1. Ἐάν ἡ δοκός εἶναι μεταβλητῆς διατομῆς οἱ ἐξισώσεις παίρνουν πιο πολύπλοκη μορφή. Ἔτσι π.χ. ἡ ἐξ. (10α) γίνεται

$$\frac{d}{dx} [EF(x) u'(x)] + \bar{p}(x) = 0.$$

$$EJv^{IV}(x) = p(x), \quad (11)$$

όπου, όπως προηγουμένως, ή άκαμψία EJ θεωρείται σταθερή κατά τόν άξονά της.

Έάν τώρα θέλουμε νά λάβουμε υπόψη και τίς παραμορφώσεις από τήν τέμνουσα δύναμη, αντικαθιστούμε πρώτα τίς έλαστικές συνθήκες τών έξ.(7β) — μέ τή γωνία ψ — και (7γ) στίς στατικές συνθήκες (9), οί όποίες γίνονται αντίστοιχα

$$kGF(v'' - \psi') + p = 0 \quad (12\alpha)$$

$$EJ\psi'' + kGF(v' - \psi) = 0. \quad (12\beta)$$

Επίσης στή σπάνια περίπτωση πού ή δοκός φορτίζεται και μέ τίς κατανεμημένες ροπές κάμψεως $\bar{m}(x)$, οί στατικές συνθήκες (9) γίνονται

$$Q' + p = 0, \quad M' + Q + \bar{m} = 0$$

και στή συνέχεια, όπως προηγουμένως, προκύπτουν οί διαφορικές εξισώσεις της δοκού

$$KGF(v'' - \psi') + p = 0, \quad (12\gamma)$$

$$EJ\psi'' + kFG(v' - \psi) + \bar{m} = 0. \quad (12\delta)$$

Από τά προηγούμενα συστήματα εξισώσεων, μέ άπαλοιφή, άναγόμεστε σέ μία μόνο διαφορική εξίσωση· έτσι π.χ. από τό σύστημα (12α, β) μέ άπαλοιφή¹⁾ της ψ προκύπτει ή εξίσωση

$$EJv^{IV}(x) = p(x) - \frac{EJ}{kGF} p''(x) \quad (13\alpha)$$

και μέ άπαλοιφή της v ή εξίσωση

$$EJ\psi'''(x) = p(x). \quad (13\beta)$$

Ένδιαφέρουσα, τέλος, είναι και ή ειδική περίπτωση της λεγόμενης *δοκού διατμήσεως*, δηλ. μιās δοκού πού εμφανίζει μόνο *άμοιβαίες όλισθήσεις* τών διατομών της και όχι στροφές. Η διαφορική εξίσωση της δοκού αυτής προκύπτει μέ αντικατάσταση της έλαστικής συνθήκης (4β) στή στατική συνθήκη (9α), όποτε βρίσκουμε τελικά

1. Για τό σκοπό αυτό από τήν πρώτη εξίσωση υπολογίζεται ή ψ' και στή συνέχεια μέ παραγωγή της ψ'' και ψ''' . Έπειτα παραγωγίζεται ή δεύτερη εξίσωση μία φορά και σ' αυτήν γίνεται αντικατάσταση τών προηγούμενων εκφράσεων τών ψ''' και ψ' .

$$kGFv_q''(x) + p(x) = 0. \quad (14)$$

Ἀπό τήν ἐπίλυση τῶν προηγούμενων διαφορικῶν ἐξισώσεων ὑπολογίζουμε πρῶτα τίς μετακινήσεις u , v , v_q τῆς δοκοῦ καί ἔπειτα, μέ διαδοχικές παραγωγίσεις, τά διάφορα μεγέθη ἐντάσεως ἢ παραμορφώσεως· οἱ ἐμφανιζόμενες κατά τήν ὀλοκλήρωση *σταθερές* ὀλοκληρώσεως ὑπολογίζονται ἀπό τίς *συνοριακές συνθήκες* τῆς δοκοῦ, κατά τά γνωστά ἀπό τή Στατική.

Εἰδικότερα, κατά τήν ὀλοκλήρωση τῶν ἐξ.(13) ἐμφανίζονται οἱ σταθερές c_1, c_2, c_3, c_4 γιά τήν (13α) καί οἱ c_1', c_2', c_3' γιά τήν (13β). Αὐτές ὁμως λόγω τῶν ἐξ.(12α, β) δέν εἶναι ἀνεξάρτητες μεταξύ τους, ἀλλά ἱκανοποιοῦν τίς σχέσεις

$$c_1 = c_1', \quad c_2 = c_2', \quad c_1' + \frac{GkF}{EJ} (c_3 - c_3') = 0 \quad (15\alpha, \beta, \gamma)$$

οἱ ὁποῖες μαζί μέ τίς τέσσερις συνοριακές συνθήκες τῶν *ἄκρων* τῆς δοκοῦ ἐπαρκοῦν γιά τόν μονοσήμαντο ὑπολογισμό ὅλων τῶν σταθερῶν.

B. ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ ΤΑΛΑΝΤΩΣΕΩΣ

5.4. Οἱ ἐξισώσεις ἀξονικῆς καί στρεπτικῆς ταλαντώσεως

Στά ἐπόμενα ἡ μερική παράγωγος ὡς πρός τό x , δηλ. τό $\frac{\partial}{\partial x}$, θά συμβολίζεται μέ ἓναν τόνο (') καί ἡ μερική παράγωγος ὡς πρός το χρόνο $t \left(\frac{\partial}{\partial t} \right)$ θά συμβολίζεται μέ μία τελεία (.). Δύο, τρεῖς κ.λπ. τόνοι ἢ τελείες θά συμβολίζουν ἀντίστοιχα διπλή κ.λπ. παραγωγήσι ὡς πρός τό x ἢ ὡς πρός τό t .

Ἡ κατάστροψη τῆς διαφορικῆς ἐξισώσεως *ἀξονικῆς ταλαντώσεως* τῆς δοκοῦ μπορεῖ νά γίνει ὅπως ἀκριβῶς στό ἀντίστοιχο στατικό πρόβλημα τῆς προηγούμενης παραγράφου. Δηλ. μέ ἀντικατάσταση τῶν ἐλαστικῶν συνθηκῶν στίς συνθήκες *δυναμικῆς ἰσορροπίας* τοῦ ἀπειροστοῦ